

Z Vrčem Vače se prestavimo za dva tisoč petsto let v preteklost (3)

Posvetitev novega vojvode

Posvetitev kandidata za novega vojvodo naredita oba »očeta«. Tako beli pater kot ostareli vojvoda. Kot je bilo že povedano (glej Misterije 312 in 313), je beli pater kandidata za novega vojvodo drugi dan obredov učil umetnosti izbiranja najboljšega konja. Stari prvak med konji je bil tokrat premagan, zato ga je kandidat za vojvodo pokončal.

Tretji dan so na odprtem prostoru obreda začeli s kuhanjem (dela) nekdanjega prvaka. Smrdelo je daleč naokrog, tudi prvemu med knezi, ki se je potegoval za položaj vojvode. Ob smradu – sicer umitih – notranjih organov konja se zamislimo nad lastno nepopolnostjo in minljivostjo. A če znamo kuhati, tudi na videz slabo jed lahko naredimo za harmonično. Beli pater je vodil tudi ta obred: učenje umetnosti kuhanja. V kotel je trosil začimbe in semena, da bi dosegel harmonično jed. In res, ko smrad iz kotla izpari, se to tudi zgodi.

PREDAJA OBLASTI

Nato so knezi odšli v zaprt prostor gostitelja. Tako prvi knez kot don vojvoda se usedeta vsak na svoj stebrič, na katerega je poveznjeno naslonjalo, ki je bilo verjetno iz lesa. Odhajajoči vojvoda se je usedel na stebrič s petimi utori. Število pet je simbol človeka.

Don vojvoda je združeval duhovno moč in znanje vseh knezov patriarhata. Kljub svoji izjemnosti pa je bil tudi on pod kožo samo človek, saj se je staral in sčasoma postajal vse bolj slaboten in nemočen. Svoj položaj vodje knezov je moral, podobno kot konj drugega dne obredov, odstopiti mlajšemu. Predaji oblasti sposobnejšemu je bilo namenjeno obredje posve-

Don vojvoda je združeval duhovno moč in znanje vseh knezov patriarhata.

tive prvega kneza v novega vojvodo; na upodobitvi se s peto dotika prestola vojvode. Prvi knez sedi na stebriču s šestimi utori, saj prevzema oblast.

In že spregovori vojvoda v odhajanju ter svojemu možnemu nasledniku razloži umetnost duhovnega kuhanja: »Podobno kot si kuhal drobovino konja, se lahko »kuha« vsa bitja, ki so polna nepopolnosti; tudi ljudi, katerim boš vladal. Tako kot vsaka neobdelana jed mora dozoreti vsak človek – tudi narod. Zato jim kot pastir zastavljaj pasti, takšne rešljive, da bodo jutri boljši, kot so danes, jih poudči, kot sem te jaz sam, o preteklosti in pri-

hodnosti, ki je tako kot pri ptici izbor vsakega med nami.«

V rokah je vojvoda držal svoje žezlo, palico z dvema ptičjima glavama vsaksebi. Kandidata za vojvodo je namreč učil o dveh ptičjih svetovih: o svetu preteklosti in svetu prihodnosti. Prva ptica žezla simbolizira pregled preteklih, za človeštvo pomembnih dogodkov od prazgodovine naprej, ki jih lahko poznamo samo deloma (glej nezravnano kapo vojvode). Druga glava ptica s kljunom »jastreba« gleda v nasprotno stran. Govoril je namreč o možnostih in ciljnih prihodnosti.

Spodnji del žezla, ki je oblikovan v črko L, govori, da mu je vojvoda svetoval, naj bo zagledan v prihodnost.

Nato je don vojvoda s skrbnostjo gospodarja, ki lahko preda svoje žezlo, tiho

TRETJI DAN KARANTANSKIH RITUALOV - POSVETITEV NOVEGA VOJVODE - VRČ VAČE

Slikopisno pripoved tu beremo v treh delih, iz leve proti desni

Vrč Vače oz. Situla Vače, cca 6. – 5 st. p.n.št., Narodni muzej Slovenije

KNEZ KOT IGRALEC NA TRSTENKO IZ SEDMIH TRSTENK

Vrč Vače, cca 6. st. p.n.št., Narodni muzej Slovenije; Situla Providence iz grobišča Certosa, 530-525 p.n.št., RIMOSA, ZDA; [Vir](#)

NAPITEK DOBRODOŠLICE, KI GA V ZAJEMALKI NUDI KMET, KOSEZ

SEDEM TRSTENK
(LEVO - ENA JE SKRITA
IZZA PRSTA)

NAPITEK KOT „POGOSTITEV“
Z LASTNIM TELESOM TU NUDI
ŽENSKA SVEČENICA, „ŽIVA“

IZVEDBE OZIRISOVE KRONE

Vojvoda Vrča Vače ima vladarsko KAPO delne polne vednosti (frigijska), spodaj Dariusa Velikega in zgoraj desno KAPA v obliki „duhovnega čolnička potovanja“.

opazoval blagoslov s krstom svečenice »žive«. Svečenica je pristopila h knezu z maziljenem v vojvodo, ga poškopila z vodo svojega srca, vodo izvira, ki ga je sama izbrala, da bo dovolj dober zanj. Takrat se je njena halja razkrila in vide-la sta njeno ženskost oblin. Knezu je bila všeč, zato je svojo nogo dal na njeno in s tem potrdil, da se strinja s preizkusom spoznavanja z žensko, ki bo potrdil ali zavrnil, da je moški vreden ljubljenja.

KMET IN VOJVODA

Nato don vojvoda odloži svoje žezlo, vstane in opazuje pogovor kneza s kmetom kosezom, svobodnjakom. Ta mu zastavlja težka vprašanja o svojem delu in hrani, ki jo kot kmet lahko nudi tudi gostom, kot je knez. Mogočna je njegova postava, brez kakršne koli kape, ki bi pričala o pomembnosti, saj je pomemben sam po sebi, že zaradi svojega dela, ki ga opravlja kot vrtnar svoje posesti. »Glej, v roki vrč imam, v njej vodo, s katero zalivam svoj vrt, ali hrano, ko jo pridelam. V levici pa zajemalko imam. Z njo nudim ti hrano, tebi ali sebi, ko iz vrča obilja zajemam. A vse to je za-

radi mojega dela. Kaj pa boš ti storil za to, da moj vrt in moje delo ostaneta, še bolj plemenita, kot sta že?«

In knez mu odgovarja, kot da bi pel ali piskal na piščal iz sedmih trstentk. Nizal je svojo pripoved, kot bi stopal po stopnicah

z ene na drugo: o deželi širni, da ni sam, da je to veliko kmetov (1); da je prav, da med seboj sodelujejo (2); da je prav, da se veselijo in si najdejo čas tudi za to, saj je potem tudi njegov vrt vesel, če je sam zadovoljen in vesel (3); da je prav, da se tudi duhovno presvetli in spozna pomen duha v človeku (4); saj ga ravno to dela človeka in biser narave ter je naravi navdih in dika (5); in tudi narava sama zori prek človeka, če je plemenit in sposoben ljubiti tako njo kakor sebe (6); in obstaja smisel in je nedoumljiv in se imenuje ljubezen (7).

Kmet da zajemalko v vrč, jo napolni z vodo svojega častitljivega izvira in jo ponudi knezu. Ta se odžaja. In to potrdi njuno zavezništvo, da vsak na svojem urejata vrt. Kmet svoje posestvo, knez pa celo deželo in kot don vojvoda tudi dežele drugih knezov celotnega patriarhata. S tem je ustoličen, stari vojvoda pa se umakne v sobo preužitka. Se nekako upokoji, a zanj skrbi »živa«, morda prav tista, ki ga je posvečala pred leti v don vojvodo. Ona je njegova oskrbnica, mu jedačo priskrbi, mu vode srčne nudi in glej, tudi ona se z nogo dotika njego-

OSREDIŠČENJE CIVILIZACIJE

Prek ličenja posameznikov so starodavne kulture postavljale ideal človeka vsem drugim v skupnosti. Del »ličenja« in ustoličenja se je dogajal javno, visoke posvetitve pa v ožjem krogu in nujno potrebnem miru za ta duhovno intimnejša obredja.

Ideali, ki so jih predstavljali knezi – pa tudi ženske svečenice žive, matrone itd. – prek ustoličenja knezov ter na višjem nivoju vojvod, so postavljali civilizacijsko osišče in prek tega oblikovali nekakšen nadjaz skupnosti z nenapisanimi, a moralno zavezujočimi, trdnimi pravili. Ravno to osišče so napadli okupatorji. Rimsko cesarstvo je namreč preganjalo ravno vodje še nepodrejenih področij. Rimljani so kot dediči kretske-mikensko-špartanske kulture, ki temelji na babilonski, preganjali vse, kar jim ni bilo pokorjeno. Vse, ki so se zoperstavljali njihovi ideologiji, so označevali za pogane, barbore, ki so vredni vsega prezira in morajo biti pregnani ter iztrebljeni ...

Ko je bil rimski imperij na višku ozemeljske moči, je zasedal večino ozemlja delovanja nekdanje prosumerske, feničanske in tudi keltske kulture. To »nepravo kulturo« je imperij postopoma brisal, agenda izbrisa je bila in je še danes aktualna in se lahko izvaja prikrito.

»Prihodnost pripada tebi, mladi knez, upogni kolena pred veličino sveta, ki ga polagam ti v roke.«

ve. Spoznavala se bosta, tudi v spolnih radostih.

ŠTIRI POSVETITVE

Kandidat za vojvodo prejme štiri posvetitve:

1. Umetnost kuhanja, ki je poleg fizične vsebovala tudi duhovno dimenzijo »kuhanja«. EL (Elohim) je namreč dober PEK (PEKEL). EL je simbol drobljenja v času vsega trdega – E – in gradnja lepote – L.

2. Maziljenje in poduk s strani starega vojvode z žezlom dveh ptičjih glav v roki: »Glej, knez moj dragi, duh prednikov govori mi o izvujanju iz živalsko primitivnega v mogočno enost skupnega in naj tudi prihodnost taka bo – ljubeča, varujoča vsega, kar je presežno in dela nas ljudi presežne, svete. Prihodnost pripada tebi, mladi knez, upogni kolena pred veličino sveta, ki ga polagam ti v roke.«

3. Posvetitev – krst s strani svečenice »žive«.

4. Soočenje s predstavnikom svobodnih kmetov, ki mu zastavlja težka vprašanja in ga spodi iz svoje hiše ali pa pogosti.

STARI VOJVODA

Stari vojvoda sodeluje pri vseh posvetitvah; aktivno le pri drugi posvetitvi, pri ostalih samo kot opazovalec, ob ustoličenju pred kmetom pa samo kot odločevalec. Nato pa dobi kamrico preužitka in oskrbo s strani druge svečenice »žive«. To je bil vrhunec pomena Vač, saj so oddali prvega mečevalca novemu vojvodi in gostili vojvodo v pokoju.

Vojvoda, ki gre prek obredov in posvetitve novega vojvode v pokoj, nastopi na upodobitvah Vrča Vače šestkrat. Na sliki vidimo, kako se vojvoda s kočijo pripelje iz daljnih »Svaten«, simbolni venček rož pod vozom govori o rajskosti kraja, od koder prihaja. Ptici levo in desno kot zaključka voza pa, da je ptičji človek (tu je risba po-

V razžirjenih utorih, verjetno meti visokega stebra, so ključne osebe izročila ritualov takratnega ustoličevanja.

Podobnost simbolov v rokah, DOH sv. Donat, vzdano v zid farne cerkve vasi Donat, pri Celovcu, Avstrija

Levo: Knežji stebelč, Grad Jagsthausen, cca 160. n.št., Nemčija

Kamniti knežji steber, ki je, kot kaže, visok točno en meter, pomeni sveto os, kamnitost tega stebra-osi pa njegovo dolgovječnost. Kamen ne samo, da zbira informacije, ampak informacije kot neuničljiva knjižnica tudi seva – žari. In zato so knežji steber upodabljali tudi z ognjem na njegovem vrhu.

manjkljiva, saj sta kljuna na uradni risbi skrajšana).

Drugi dan je upodobljen na konju s knežjo čepico na glavi (ta del risbe sem popravil, saj je originalno viden samo del s krilom zaključnega netolčenega dela halje, ostalo je poškodovano – iz originalnega vrča izrezano), saj obredu, ki ga vodi beli pater, samo prisostvuje, kot eden izmed enakih knezov.

Tretji dan prenese znanje na novega vojvodo; v rokah drži žezlo z dvema ptičjama s podobnima jastrebovskima kljunoma. Takoj zatem ga vidimo, kako prisostvuje posvetitvi »žive« in preizkusa pred kosezom, nato pa kot upokojenega in pogoščenega v izbi preužitka, saj je preizkusu pred kmetom kosezom prisostvoval samo do trenutka sprejema kneza za svojega. O njegovi šesti pojavitvi pa prihodnjic.

Vladislav Stres ✨

(Več o raziskavah Vladislava Stresa na spletni povezavi: bit.ly/2XJQ5Bd)

Prihodnjic: Prvi mečevalec starokeltske vojske je bil iz Vač.

